

Agora-lezingen - Plein der ontmoeting Migratie in een nieuw perspectief

---

Vijf avondcolleges: 2022

24 januari, 3 & 14 februari, 7 & 14 maart

U kunt zich voor één of meer lezingen inschrijven

De Kring Andragologie organiseert aankomend najaar deze **nieuwe** lezingenreeks door de volgende topexperts:

- **Paul Frissen en Renée Frissen** Het mysterie en het andere
- **Leo Lucassen** Migratiegeschiedenis als laboratorium en perspectief op morgen
- **Monika Sie Dhian Ho** De ontrafeling van de ketens van migratie
- **Saskia Harkema** Blijven of teruggaan? Wat kan NL hierin betekenen?
- **Khaled Al Haj** Ervaring: droom vanuit Syrië
- **Faridah Azimullah** Vrijheid? Van Scylla in Charybdis? (Laveren tussen twee kwaden of meer?)

De lezingen zijn onder meer bedoeld voor:

- Belangstellenden die werken of te maken hebben met het thema migratie;
- Sociaal werkers, pedagogen, docenten, andrago(lo)gen, beleidsmakers, consultants, adviseurs, onderzoekers, personen die werken met migranten;
- Leidinggevenden, bestuurders, politici, conflictbemiddelaars, intermediairs, vertrouwenspersonen, mediators, vakbondsbestuurders, managers en leidinggevenden, rechters en magistraten, politie, advocaten ,schuldregelaars, deurwaarders en bewindvoerders;
- Andere belangstellenden.

Thema

Agora (αγορά in het Grieks) is de verzamelplaats van het leven. Op de markt gebeurt het. Mensen ontmoeten elkaar, drijven handel, discussiëren met elkaar. Betogen en dialogen lichten de geest van mensen op. Vaak een tempel in de buurt maar ook ruimte voor conversatie en discussie. De plek om nieuwtjes en nieuws te horen.

Zeker in het oude Athene een plaats onder de zon voor kennisoverdracht door filosofen, redenaars en gewone burgers. Vanuit dit perspectief worden de Agora-lezingen georganiseerd. Deze ontmoetingsplaats dient om vrij visies te delen, kleine en grote. We gaan direct in dialoog met dappere denkers, oud en nieuw, over actuele thema's voor deze uitdagende tijd.

Introductie

Migratie: Uitdagingen en kansen

Ondanks dat migratie van alle tijden is worden we geconfronteerd met een situatie die een groot deel van de wereld in zijn greep lijkt te houden. De massale volksverhuizingen naar andere landen, naar Europa om een bestaan op te bouwen op de vlucht voor geweld, oorlog of simpelweg voor uitzichtloosheid. Migratie stelt de veerkracht en weerbaarheid van samenlevingen, Europa en Nederland op de proef. Op wat te geloven, welke keuzes te maken en hoe om te gaan met elkaar biedt deze reeks lezingen andere perspectieven op een fenomeen dat van alle tijden is en blijft.

***

De Agora lezingenreeks wil graag een bijdrage leveren aan een
paradigmaverschuiving van migratie als probleem naar migratie als oplossing
voor vandaag en de dag van morgen

***

Laat u verrassen en inspireren en wees welkom.

In deze Agoralezingen gaan we in vijf verschillende bijeenkomsten 'in dialoog' met aansprekende denkers. Elk thema wordt ingeleid door een spreker die zich diepgaand in het betreffende thema heeft verdiept en dit gebruikt in zijn of haar eigen werk- en denkproces.

De sprekers zullen het betreffende boek of thema inleiden waarna wij met elkaar in gesprek kunnen over wat deze invalshoek kan bieden voor het duiden van migratie in deze tijd. En welke handelingsperspectieven of mogelijkheden er aan te ontlenen zijn die ieder op zijn/haar eigen praktijk zou kunnen toepassen.

Agora-lezingen – Migratie in een nieuw perspectief

maandag 24 januari

‘Over de grens’; de ontrafeling van ketens van migratie

Monika Sie Dhian Ho

Monika Sie Dhian Ho schetst een aantal wereldwijde ontwikkelingen die leiden tot een omvangrijke onvermijdelijke keten van migraties. Het begrijpen en beïnvloeden van deze ketens vraagt om een andere benadering dan nu met name in het westen gangbaar lijkt te zijn. De westerse benadering lijkt vooral te bestaan uit het reageren op incidenten en symptomen. Dit leidt tot een vorm van buitensluiting in plaats van het werken aan oplossingen of duurzaam draagvlak. Zij trekt een zevental conclusies die andere perspectieven bieden voor het begrijpen en reageren op migratieverschijnselen en vraagstukken. Hiermee pleit ze voor een toekomstbestendige benadering.

donderdag 3 februari

‘Het geheim van de laatste staat’, het mysterie en het andere

Paul Frissen en Renée Frissen

In het college worden inzichten uit het boek ‘Het geheim van de laatste staat. Kritiek van de transparantie’ van Paul Frissen verbonden met de praktijk en het actieonderzoek van ‘Open Embassy’ van Renée Frissen. Centrale vraag is die naar het burgerschap dat bij inburgering wordt verondersteld en de rol van de staat.

Paul Frissen

De politiek van inburgering berust op vooronderstellingen over staat en burgerschap die nogal problematisch zijn. Paul Frissen heeft in verschillende boeken betoogd dat de democratische rechtsstaat de burger beschermt tegen de staat en tegelijkertijd minderheden beschermt tegen de dictatuur van de meerderheid. Burgerschap is daarom een eenzijdige relatie van de burger jegens de staat. Het recht op verschil, op anders zijn is ook een recht op ‘gewilde verborgenheid’, zoals hij betoogt in ‘Het geheim van de laatste staat’. Inburgering suggereert ten onrechte een geheel van waarden dat door de staat aan burgers kan worden voorgehouden en opgelegd.

Renée Frissen

is als sociaal ondernemer met haar bedrijf ‘Open Embassy’ actief op het gebied van inburgering. In die praktijk loopt zij voortdurend tegen deze vooronderstellingen aan. Er wordt van statushouders veel verwacht en veel geëist. Daarbij dwingt de logica van de verzorgingsstaat migranten bijna vanzelfsprekend in de rol van slachtoffers en lijkt autonoom burgerschap nauwelijks te worden gewaardeerd. Inburgering is daarbij een dubbelzinnige term die de suggestie wekt van een waardengemeenschap waarin de migrant moet integreren, terwijl de democratische rechtsstaat een verzameling normen is die juist waardenpluraliteit mogelijk moet maken. Het collectivisme van de verzorgingsstaat verbindt zich daardoor ongemerkt met een specifieke opvatting van burgerschap: dat van de normaalburger. De tolerantie voor het andere en de ander verdwijnt dan omdat de transparante samenleving alles wil weten en het mysterie moet uitsluiten.

maandag 14 februari

Saskia Harkema en Khaled Al Haj Saleh

Vluchtelingenbeleid vanuit verschillende dilemma's

Nationaal /Midden-Oosten/ Syrië

'Blijven of Gaan?' Wat kan Nederland hierin betekenen?

Dr. Saskia Harkema

Saskia Harkema vertelt het verhaal van Syrische vrijheidsstrijders die voor onmogelijke keuzes komen te staan. Zij toont deze vanuit het perspectief van mensen die voor keuzes komen te staan als ze alles moeten achterlaten en vertrekken of toch blijven onder hopeloze en uitzichtloze omstandigheden. En hoe deze keuzes betrekking hebben op menselijke thema's. Zij is opgegroeid in Zuid-Amerika (Brazilië, Argentinië en Colombia) en die invloeden klinken door in haar werk. Saskia Harkema is gefascineerd door de veerkracht van mensen die in het proces van asielzoeker geraken en hoe wij als maatschappij daar een antwoord op kunnen geven.

Individueel/Vluchteling/nieuwe burger (Syrië)

Droom vanuit Syrië

Khaled Al Haj Saleh

Syrië is niet alleen het vaderland van Khaled Al Haj Saleh maar het is ook de plek waar hij 32 jaar van zijn leven doorbracht. Daar voelde hij de diepe liefde voor zijn ouders. Het voelt als pure liefde waar hij van gemaakt is. Het is ook het land waar hij 6 jaar in de gevangenis zat zonder proces.

Het is ook het koninkrijk van stilte, het koninkrijk van angst, het koninkrijk van marteling en het koninkrijk van verlies. Het was puur toeval dat hij naar Nederland gekomen is. Het is een lang verhaal en opstapeling van misverstanden tussen onderdelen van het regime Assad.

In 2013 ging Khaled terug naar Syrië. Er zijn grote delen van het land bevrijd van het fascistische regime van Assad. Hij besloot om naar Syrië te gaan om het land weder op te bouwen. Helaas na drie maanden moest hij opnieuw naar Nederland vluchten. Dit keer niet door Assad gevlucht maar door de jihadisten. Sindsdien is Nederland zijn land. Hier is hij veilig en hier kan hij bouwen aan de toekomst van zijn kinderen. 'Mijn droom is die twee werelden

in zichzelf en in Nederland te verevenen.'

maandag 7 maart

**‘Vijf eeuwen migratie’, hoe migratie Nederland en zijn inwoners bepaalde: een overzicht vanaf de 16^e eeuw tot nu
prof. dr. Leo Lucassen**

Leo Lucassen nuanceert het denken over migratie en put daarvoor rijkelijk uit de geschiedenis van de laatste vijf eeuwen. Een kernvraag is hoe migratie Nederland heeft gevormd en hoe we afwisselende periode van integratie optimisme en pessimisme moeten verklaren. Naast de zeer open economie speelt daarbij de opkomst van de natiestaat in de 19e eeuw en in het verlengde daarvan een democratische verzorgingsstaat een belangrijke rol. Welke spanningen levert het denken in een ‘vaste’ oorspronkelijke bevolking op wanneer nieuwkomers van allerlei pluimage zich - al dan niet permanent - vestigen? En welke sociale en culturele veranderingen zijn het gevolg van een voortdurende in- en uitstroom van mensen?

maandag 14 maart

Isaiah Berlin: Two concepts of liberty. Is vrijheid in migratie het laveren tussen Scylla en Charybdis of juist niet?

Faridah Azimullah

Two concepts of liberty is het klassiek geworden werk van Isaiah Berlin dat hij voor het eerst introduceerde als een concept voor positieve en negatieve vrijheid, bij het aanvaarden van zijn hoogleraarschap aan de Universiteit van Oxford in 1958. Isaiah Berlin laat zien dat het hier niet gaat om twee interpretaties van een begrip. Sterker nog: het betreft hier ‘sterk afwijkende, onverenigbare houdingen ten opzichte van de doeleinden in het leven’. Als een van de belangrijkste politiek filosofen en politicologen heeft Isaiah Berlin met zijn boeken en essays altijd gewaarschuwd voor totalitaire ideeën. Het toepassen van zijn werk op het migratieproces in de huidige tijd laat zien dat ‘de twee opvattingen van vrijheid’ tot op heden op geen enkele manier heeft ingeboet aan actualiteit.

Inleiders

Monika Sie Dhian Ho

Monika Sie Dhian Ho is politicologe en directeur van het Clingendael Instituut. Zij is universitair docent geweest op het gebied van de internationale Politieke economie en Internationale betrekkingen aan de Universiteit in Leiden. Als onderzoeker is zij ook actief geweest voor de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) ten aanzien van onder meer ontwikkelingssamenwerking, Europese samenwerking en bestuurlijke vernieuwing.

Tevens is zij actief geweest als gastonderzoeker bij de universiteit van Sussex en het Max Planck Instituut in Keulen. Momenteel is zij vicepresident van de European Integration Committee van het adviesorgaan Advisory Council on International Affairs (AIV).

Paul Frissen

Prof. dr. Paul Frissen is bestuursvoorzitter en decaan van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur te Den Haag en hoogleraar Bestuurskunde aan Tilburg University. Hij schrijft, doceert en adviseert over de staat. Voor zijn publicaties ontving hij verschillende prijzen.

Renée Frissen

Renée Frissen MA is oprichter en directeur van Open Embassy, een sociale onderneming met als missie een rechtvaardig systeem en een ontvankelijke samenleving voor alle nieuwkomers in Nederland. Zij bereiken die missie met community building, actieonderzoek en sociaal ontwerp. Renée was hiervoor verbonden aan FORUM, Instituut voor Multiculturele Vraagstukken en het Instituut voor Publieke Waarden. Ze studeerde cum laude af in Cultural Analysis aan de UvA.

Saskia Harkema

Dr. S(askia) Harkema heeft sociologie en bedrijfskunde gestudeerd, en is eigenaar van het bedrijf INENDI (Innovation Entrepreneurship & Diversity) en werkt van daaruit voor verschillende universiteiten, hogescholen en ngo's aan sociaal-maatschappelijke thema's.

Zij heeft een stichting opgezet Faces of Change (www.facesofchange.online) om veranderingen in het sociale domein vorm te geven. In het boek *Blijven of gaan* bespreekt Saskia de dilemma's waarmee mensen die strijden voor vrijheid en op een bepaald moment de onmogelijke keus moeten maken te vluchten, geconfronteerd worden zowel in hun eigen land als daarbuiten. Met die wetenschap biedt zij handvatten voor het omgaan met vluchtelingen en asielzoekers van vandaag de dag.

Khaled Al Haj Saleh

Khaled Al Haj Saleh is landbouwkundig ingenieur (Syrië) en heeft een master behaald in Geografische informatie Systemen aan de Universiteit van Wageningen. Hij werkt als senior adviseur bij Rijkswaterstaat. Khaled: 'Ik ben een ambitieus iemand die zijn ambitie door kleine stappen en doorzettingen mogelijk maakt. Mijn volgende stap is een nieuwe Syrische generatie die zeer bewust is. Een generatie die een goede planning kan maken en kan uitvoeren.'

Leo Lucassen

Prof dr. L. (Leo) A.C.J Lucassen is in 1990 cum laude gepromoveerd en lid van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW). Leo Lucassen is directeur van het Internationaal Instituut van Sociale geschiedenis (IISH), hoogleraar te Leiden en honorair hoogleraar aan de Universiteit van Aalborg (Denemarken). Leo Lucassen is specialist in de globale geschiedenis van migratie en integratie. Naast onderzoeker is hij een belangrijke stem in het publieke debat over migratie.

De Agoralezingen reeks is de eerste van een serie van lezingen die graag een constructieve bijdrage wil leveren aan het discours over een maatschappelijk thema waar een paradigma verschuiving een kans biedt. De lezingen worden verzorgd in gelegenheidscoalities met kennisinstituten.

Faridah Azimullah

Faridah C. Azimullah heeft zich na een zorgachtergrond, toegelegd op economische studies als Management, Economie en Recht. Als Directeur Eleftherios BV ontwikkelt en adresseert zij graag bedrijfseconomische perspectieven voor maatschappelijke thema's. Zij publiceerde *Mythe of Markt, Duurzaamheid duur? Techniek als antwoord op zorgelijke vragen*. Daarnaast is zij coauteur van het boek *The treasure of innovation in India and the Netherlands*. In haar denken en doen is zij onder meer geïnspireerd door het werk van Isaiah Berlin's *Two concepts of*

liberty.

Praktische zaken

Data en Plaats:

Vijf avondlezingen op vinden plaats op de Roeterseiland campus van de Universiteit van Amsterdam

Zaalnummers worden nog bekend gemaakt.

Tijd:

18.30 uur – 19.00 uur Inloop / ontvangst met koffie en thee

19.00 uur – 21.00 uur College

Prijs per college:

€ 50,- reguliere prijs

€ 45,- leden Kring Andragologie en leden AUV

€ 15,- studenten

Totaalprijs voor vijf colleges:

€ 230,- reguliere prijs

€ 200,- leden Kring Andragologie en leden AUV

€ 45,- studenten

Inschrijven:

U kunt zich voor één college inschrijven, maar u kunt ook meer/alle lezingen uit de reeks volgen.

[Klik hier](#) voor aanmelden.

Wanneer u zich heeft aangemeld ontvangt u een bevestigingsmail met de factuur.

U bent pas na ontvangst van uw betaling definitief ingeschreven voor de lezing(en). Mocht u onverhoopt verhinderd zijn dan kunt u uw betaling tot 14 dagen voor de start terugontvangen. Daarna is restitutie niet mogelijk. U kunt wel een vervanger sturen.

Organisatie:

Kring Andragologie - Universiteit van Amsterdam

andragologie@uva.nl – www.alumni.uva.nl/andragologie en www.andragologie.org

www.linkedin.com/in/KringAndragologieUvA